

SXEDIO.FP4

17.1.1950: ΕΝΘΟΥΣΙΩΔΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ "ΝΕΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΗ" ΓΙΑ ΤΟ ΕΝΩΤΙΚΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ. Η ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ, ΤΗ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

Στο Δημοψήφισμα της Εθναρχίας στις **15** Ιανουαρίου **1950** υπέρ της Ένωσης της Κύπρου με την Ελλάδα ψήφισαν τόσο Δεξιοί όσο και Αριστεροί.

Η εφημερίδα της Αριστεράς "Νέος Δημοκράτης" στην έκδοση του τις **17** Ιανουαρίου **1950** έδινε πολύ εντυπωσιακή περιγραφή για τη διενέργεια του δημοψηφίσματος:

" Με πρωτοφανή πατριωτικό ενθουσιασμό και κάτω από τις συνεχείς πανηγυρικές κωδωνοκρουσίες ο ελληνικός κυπριακός λαός διαδήλωσε προχτές πρώτη μέρα του ενωτικού μας δημοψηφίσματος τη σταθερή και αμετάκλητη απόφαση του να αγωνιστεί αδιάλλακτα για ν' αποκτήσει την εθνική του λευτεριά, να απαλλαγεί από τα αποικιακά δεσμά και να ενωθεί με τη μητέρα Ελλάδα. Από ενωρίς το πρωί σύσσωμος ο λαός μας μπήκε στην ειρηνική του μάχη. Οι ψηφοφόροι, άντρες και γυναίκες άρχισαν να προσέρχονται ομαδικά στις εκκλησίες και να θέτουν την υπογραφή τους υπέρ της ένωσης μόλις δόθηκε το σύνθημα με τους κώδωνες των εκκλησιών στις **9** π.μ.

Ολόκληρη η Κύπρος έπλεε χτες μέσα σε πέλαγος ελληνικών σημαίων και εθνικών συνθημάτων. Σ' όλους τους δρόμους των πόλεων και των χωριών, στα καταστήματα στα σωματεία, τους συλλόγους, τα διάφορα ιδρύματα, αναρτήθηκαν σημαίες και συνθήματα όπως " ζήτω η Ένωση", "ζήτω η εθνική μας αποκατάσταση", " Θέλουμε Ένωση με τη μητέρα Ελλάδα", " Κάτω η πολεμική βάση" κλπ. Μέσα σ' αυτή την καθ' όλα πατριωτική ατμόσφαιρα ο λαός προσερχόταν με ενθουσιασμό με περηφάνεια, αξιοπρέπεια, μα και με ησυχία και τάξη και ψήφιζε την εθνική του λευτεριά. Την Κυριακή, πρώτη μέρα του δημοψηφίσματος

υπόγραψαν τα **90%** των ψηφοφόρων. Και όλοι γενικά ψήφισαν υπέρ της ένωσης. Κανδνας δεν ψήφισε εναντίον της ένωσης.

Υπολογίζεται ότι στην ύπαιθρο ψήφισαν τα **95-100%** των ψηφοφόρων και τις πόλεις περί τα **85%**. Σε αρκετά χωριά η ψηφοφορία συμπληρώθηκε από το μεσημέρι, παρά τις ενέργειες της ηγεσίας των τούρκων, παρά τις προσπάθειες τους να φανατίσουν τον τουρκικό λαό, ενάντια στο δημοψήφισμα, αρκετοί τούρκοι προσήλθαν στις εκκλησίες και κάτω από τα χειροκροτήματα του λαού έδωσαν την υπογραφή τους υπέρ της Ένωσης. Δίπλα στους τούρκους ψήφισαν και αρκετοί Αρμένιοι. Αρκετά χαρακτηριστική ήταν επίσης η προσέλευση αρκετών δασκάλων και κυβερνητικών υπαλλήλων. Οι μαθητές του κυβερνητικού διδασκαλικού κολλεγίου Μόρφου, ύστερα από ένα συγκινητικό πατριωτικό όρκο που έδωσαν κάτω από την ελληνική σημαία προσήλθαν ομαδικά στην εκκλησία του Αγ. Μάμαντος Μόρφου και έθεσαν την υπογραφή τους, από τους **90** μαθητές δεν προσήλθαν μονάχα ένας πρωτοετής και **5** δευτεροετείς μαθητές. Συγκινητικές σκηνές σημειώνονταν σ' όλη τη διάρκεια της ψηφοφορίας στη Λευκωσία και σ' όλα τα άλλα μέρη προ παντός όταν εμφανίζονταν γέροντες, τυφλοί, ανάπηροι, γρηές, που υποβαστάζονταν από τα παιδιά και τα εγγόνια των και προχωρούσαν και έθεταν την υπογραφή τους".

Τα πρώτα αποτελέσματα άρχισαν να φθάνουν στην ναρχιπεισκοπή στις **17** Ιανουαρίου, δυο μέρες δηλαδή μετά την έναρξη του και ήσαν πολύ ενθαρρυντικά. Όλοι οι κάτοικοι **21** χωριών, υπέγραψαν μέχρι τον τελευταίο το πρώτο έγγραφο. Τα χωριά που έδωσαν τα πρώτα αποτελέσματα ήσαν:

Πέρα Χωριό Νήσου **330**, Αγκαστίνα **420**, Λουρουτζίνα **63**, Τριμιθιά **233**, Μιτσερό **249**, Αγροκηπιά **109**, Αρεδιού **153**, Άγιος Βασίλειος **192**, Λιθράγκωμη **105**, Λατσιά **111**, Μαθιάτης **100**, Τσέρι **441**, Άγιοι Τριμιθιάς **140**, Βαθύλακας **347**, Στρογγυλός **112**, Ευλοτύμπου **690**,

Τύμπου **519**, Βιτσάδα **118**, Αυγόρου **909**, Καλοψίδα **450**, Πυρόϊ **124**.

Την επομένη άλλα δέκα χωριά έστελλαν συμπληρωμένες τις φόρμες και υπογραμμένες από όλους τους κατοίκους:

Μαραθόβουνος **1016**, Σύγκραση **116**, Άγιος Γεώργιος Ασσιας **622**, Καπέδες **218**, Σωτήρα Αμμοχώστου **569**, Κοντέα **656**, Πολιτικό **173**, Μάντρες **215**, Ευλοφάγου **700** και Βασίλι Καρπασίας **250**.

Ένωση ψήφισαν και οι Κύπριοι του εξωτερικού. Καθημερινά έφθαναν στη Αρχιεπισκοπή επιστολές κυπρίων που διέμεναν σε ξένες χώρες, ως φοιτητές είτε ως μετανάστες που παρακαλούσαν να περιληφθούν στους καταλόγους ότι ψήφιζαν και αυτοί υπέρ της Ένωσης.

Στο Δημοψήφισμα της Εθναρχίας της **15ης** Ιανουαρίου **1950** υπέρ της Ένωσης της Κύπρου με την Ελλάδα ψήφισαν κι' οι Κύπριοι των Αθηνών σε ειδική εκδήλωση που έγινε στις **22** Ιανουαρίου, ύστερα από λειτουργία που τέλεσε στο Μητροπολιτικό ναό Αθηνών ο κύπριος ιερωμένος Παπασταύρος Παπαγαθαγγέλου.

Η υπογραφή των Δέλτων έγινε στο παρεκκλήσι του Αγίου Ελευθερίου εν μέσω συγκινητικών εκδηλώσεων.

Την Εφορευτική Επιτροπή αποτέλεσαν ο Παπασταύρος, ο καθηγητής Γεώργιος Ιωαννίδης, ο γιατρός Χρ. Πανταζής και ο λογοτέχνης-δημοσιογράφος Μελής Νικολαΐδης.

Το ένα έγγραφο υπέγραψαν πρώτοι οι πρώην εξόριστοι Κύπριοι που αντιπροσώπευαν την Εθναρχία και το άλλο ο Αρχιμανδρίτης Ιερόνυμος Μιχαηλίδης και ο Κύπριος Ταξίαρχος Μενέλαος Παντελίδης.

Συνολικά υπέγραψαν υπέρ του Δημοψηφίσματος πάνω από χίλια άτομα.

Το ίδιο έκαναν και οι λίγοι κύπριοι της Νέας Υόρκης που πέγραφανβ το έγγραφο στη νελλη νορθόδοξη Εκκλησία της πόλης.